

SZCZEPIENIA CHRONIĄ - ZAUF AJ NAUCE!

W ciągu ostatnich 50 lat
szczepionki uratowały życie
154 milionom osób.

SZCZEPIENIA OCHRONNE W POLSCE

Prowadzone na całym świecie powszechne programy szczepień pozwoliły wyeliminować niektóre choroby zakaźne i znacznie osłabić przebieg wielu innych. Coraz mniej osób umiera w wyniku np. krztuśca, gruźlicy, odry czy różyczki wrodzonej.

Informacje o tym, jakie szczepienia są realizowane w Polsce i kiedy należy je przyjmować, zawiera Program Szczepień Ochronnych (PSO), który jest publikowany

corocznie w formie komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia.

PSO zawiera szczegółowy schemat stosowania poszczególnych szczepionek oraz wskazania do szczepień obowiązkowych i zalecanych.

KTO OKREŚLA, JAKIE SZCZEPIENIA SĄ OBOWIĄZKOWE I ZALECANE?

Zalecenia do realizacji szczepień w Polsce przygotowuje:

- Zespół ds. Szczepień Ochronnych przy Ministrze Zdrowia
- Rada Sanitarno-Epidemiologiczna przy Głównym Inspektorze Sanitarnym.

Rekomendacje wynikają z analizy krajowych danych o zachorowaniach na poszczególne choroby zakaźne i zakażenia. Uwzględniają również zalecenia i raporty Komitetu Doradczego do spraw Szczepień Europejskiego Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób oraz zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia.

PROGRAM SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

- zawiera informacje, przeciw jakim chorobom należy szczepić dzieci i dorosłych;
- obejmuje schematy szczepień u dzieci i dorosłych, w szczególny sposób narażonych na zakażenie;
- określa terminy i odstępy pomiędzy szczepieniami, rodzaje szczepionek i sposoby ich podania¹;
- stanowi wytyczne dla lekarzy i innych pracowników medycznych, którzy realizują szczepienia;
- składa się z czterech części: Szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży według wieku – kalendarz szczepień, Szczepienia zalecane, Informacje uzupełniające oraz Ogólne zasady przeprowadzania i organizacji szczepień.

SZCZEPIENIA OCHRONNE CHRONIĄ NIE TYLKO DZIECI

Szczepienia dorosłych są tak samo ważne jak szczepienia dzieci. W przypadku wielu chorób zakaźnych, nieuodpornieni dorośli są narażeni na zachorowania i powikłania w większym stopniu niż dzieci. Prawdopodobieństwo zgonu w przebiegu choroby, której można zapobiegać drogą szczepień, jest u osoby dorosłej 100-krotnie większe niż u dzieci. Dodatkowo w przypadku osób starszych zmiany związane ze starzeniem się układu odpornościowego powodują, że organizm jest coraz bardziej podatny na choroby, np. zakażenia pneumokokowe, grypę czy półpasiec.

W przypadku takich chorób jak błonica, tężec czy krztusiec odporność nabyta poprzez szczepienia zrealizowane w przeszłości zmniejsza się z upływem czasu po podaniu ostatniej dawki szczepionki i dlatego wskazane są dawki przypominające. W przypadku innych chorób (np. krztuśca) dorośli mogą łagodnie chorować lub jako bezobjawowi nosiciele narażać swoje dzieci i wnuki, które jeszcze nie wykształciły odpowiednich mechanizmów obronnych.

Osoba dorosła powinna sprawdzić swój stan uodpornienia. Historia szczepień zapisana w książeczce szczepień lub karcie uodpornienia pozwala ocenić, jakie szczepienia otrzymaliśmy w przeszłości, czy podano wszystkie wymagane dawki, i jeżeli to konieczne, uzupełnić brakujące szczepienia.

Jeśli nie wiesz, na co i kiedy się zaszczepić, albo Twoje dziecko z jakiegoś powodu nie przyjęło w odpowiednim czasie szczepień obowiązkowych, skonsultuj się z lekarzem rodzinnym lub pediatrą, który pomoże ustalić indywidualny plan szczepień.

KTÓRE SZCZEPIENIA SĄ BEZPŁATNE?

W Polsce szczepienia obowiązkowe, bezpłatne realizowane są do 19 roku życia, jednak refundacji podlega coraz więcej szczepień zalecanych. Informacje o szczepieniach refundowanych można znaleźć m.in. na stronach Ministerstwa

Zdrowia oraz portalu Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny www.szczepienia.pzh.gov.pl

EUROPEJSKI TYDZIEŃ SZCZEPIEŃ 2025 | 27 KWIETNIA - 3 MAJA
SZCZEPIENIA CHRONIĄ - ZAUFAJ NAUCE!

KALENDARZ SZCZEPIEŃ DZIECI I MŁODZIEŻY NA 2025 ROK

Źródło: Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny – Państwowy Instytut Badawczy (<https://szczepienia.pzh.gov.pl>)

Szczepionka przeciw	24h*	2 miesiąc**	3 miesiąc	4 miesiąc	5 miesiąc	6 miesiąc	7 miesiąc	13-15 miesięcy	16-18 miesięcy	6 lat	9 lat	14 lat	19 lat***	
Gruźlica	BCG													
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	HBV	HBV					HBV							
Rotawirusom		RV												
Błonica, tężcowi, krztuścowi		DTP	DTP	DTP	DTP				DTP	DTaP		Tdap	Td	
Poliomyelitis			IPV	IPV	IPV				IPV	IPV				
Hib		Hib	Hib	Hib	Hib				Hib					
Pneumokokom		PCV		PCV				PCV						
Odrze, śwince, różyczce								MMR		MMR				
Ludzkiemu wirusowi brodawczaka												HPV ****		
Meningokokom		MenB i MenACWY												
Grypie								IIV (po ukończeniu 6 m.ż.) lub LAIV (po ukończeniu 24 m.ż. do 18 lat)						
Ospie wietrznej *****								VZV						
COVID-19								COVID-19						
Kleszczowemu zapaleniu mózgu										KZM				
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu A										HAV				

szczenienia obowiązkowe, bezpłatne szczenienia zalecane, bezpłatne szczenienia zalecane, odpłatne

* szczenienie powinno być przeprowadzone przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego

** szczenienia można rozpocząć po ukończeniu przez dziecko 6 tyg.

*** Td bezpłatne lub Tdap odpłatne

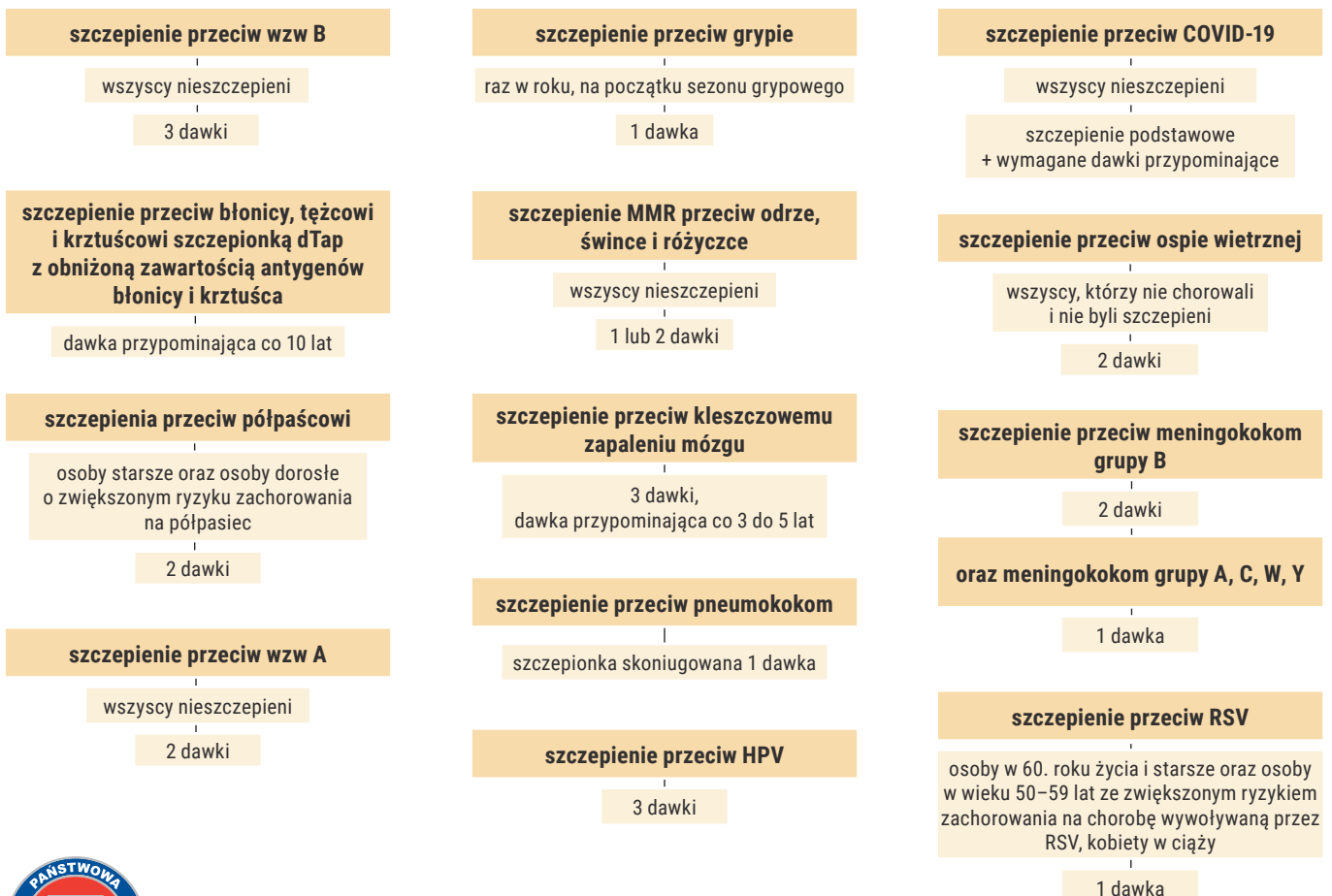
**** szczenienia bezpłatne po ukończeniu 9 lat do 14 lat oraz refundacja dla jednej szczenionki w grupie po ukończeniu 9 lat do 18 lat

***** bezpłatne szczenienia przeciw ospie wietrznej obowiązują u dzieci narażonych na zakażenie ze względu środowiskowych, np. przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

BCG – szczenionka przeciw gruźlicy; HBV (Hapatitis B Vaccine) – szczenionka przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B; DTP – szczenionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, całokomórkowa; RV – szczenionka przeciw rotawirusom; DTaP – szczenionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, bezkomórkowa; Tdap – szczenionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, bezkomórkowa, z obniżoną zawartością składników błonicy i krztuśca; IPV (Inactivated Polio Vaccine) – szczenionka przeciw poliomyelitis, inaktywowana; Hib – szczenionka przeciw Haemophilus influenzae typu b; MMR – szczenionka przeciw odrze, śwince i różyczce; PCV – szczenionka przeciw pneumokokom, skoniugowana; IIV (Inactivated Influenzae Vaccine) – szczenionka przeciw grypie, inaktywowana; LAIV (Live Attenuated Influenzae Vaccine) – szczenionka przeciw grypie (żywa, donosowa); MenB – szczenionka przeciw meningokokom grupy B; MenACWY – szczenionka przeciw meningokokom grupy A, C, W, Y; HPV – szczenionka przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka; VZV – szczenionka przeciw ospie wietrznej; HAV (Hapatitis A Vaccine) – szczenionka przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A; KZM – szczenionka przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu; COVID-19 – szczenionka przeciw SARS-CoV-2.

SZCZENIENIA ZALECANE DLA DOROSŁYCH

Źródło: Główny Inspektorat Sanitarny

Broszura opracowana przez
Główny Inspektorat Sanitarny